

EMERGING CHURCHES.NL

Nieuwe visie voor theologie en kerk in een postmoderne cultuur”, Johan ter Beek, 2008, www.lulu.com

In een praktisch nummer van Focus over Gemeente zijn, mag een boekbespreking over een nieuwe gemeentevorm niet ontbreken. Er verschijnen de laatste jaren vooral in het Engels, maar ook in het Nederlands boeken over megakerken en over huiskerken, over missionaire gemeenten, over doelgericht gemeente zijn, en noem maar op. Een beweging waar je in het Nederlands in ieder geval niet zo veel boeken over kunt vinden is de “Emerging Church”. Wel is er heel veel op het internet te vinden, want de “Emerging Church” is een gemeentevorm die eigentijds probeert te zijn en dus veel gebruikt maakt van dit moderne medium. Op wikipedia.nl kun je een beschrijving vinden en ook een uitleg van de benaming: “In het Engelse woord 'emerging' zijn er twee belangrijke verwante termen: emergence (het opkomen, tevoorschijn komen) en emergency (noodzaak). Als een nieuw fenomeen komen Emerging Churches op vele plaatsen tevoorschijn in de afgelopen jaren (emergence), omdat de aanhangers binnen de beweging dit noodzakelijk achten (emergency). Bij Emerging Churches gaat het niet om een nieuwe vorm van gemeente zijn, om een volgende hype die uit Amerika naar Neder-

land komt overwaaien. Maar kort samengevat, gaat het om de volgende vragen: Wie is Jezus en wat was zijn missie? En wat is de betekenis van het koninkrijk van God in de cultuur van vandaag?

Het vrij dunne boekje (waarin echter geen paginanummering staat en ik had geen zin ze na te tellen – op internet las ik dat het 160 pagina's zijn) bestaat uit drie delen.

In **deel 1** wordt een algemene inleiding gegeven, met een korte samenvatting van wat besproken gaat worden.

In **deel 2** worden de 9 kenmerken van Emerging Churches besproken, zoals die uit een onderzoek van Gibbs en Bolger naar voren zijn gekomen en die zij zelf beschreven hebben in het boek “Emerging Churches” dat aan het besproken boek ten grondslag ligt. Deel 2 is eigenlijk een samenvatting van het Engelse boek. Heel duidelijk wordt dat de Emerging Church vooral relevant wil zijn voor het leven van alledag.

Van de 9 kenmerken bespreek ik er een paar:

1. Identificatie met Jezus. Men wil proberen in deze tijd Jezus na te volgen op alle terreinen van het leven.
2. Transformatie van seculiere ruimte. Er is geen onderscheid tussen heilig en onheilig. Heel het leven is sacraal (moet dat zijn). Emerging Churches

werken met het begrip “conversatie”. Een conversatie aangaan wil zeggen een veilige plaats creëren waar men het oneens mag zijn: vrienden worden ondanks verschillen in inzicht. Dus: samen eten ondanks verschil in cultuur, levensstijl, religie of andere overtuigingen.

3. Leven als gemeenschap. De kerk is in de eerste plaats een gemeenschap van mensen, en niet een plaats van samenkomst – een gemeenschap met Jezus als Koning. De samenkomst is dan geen “dienst” meer maar een ontmoetingsplaats voor mensen die elkaar en God ontmoeten. In kleine groepen komt men bij elkaar voor onderwijs, gebed en aanbidding. Emerging Churches willen klein blijven om zo de kernwaarden van een familie te behouden, en dus voor splitsen of stichting van een nieuwe gemeente als de groep te groot wordt.

Deze drie eerste kenmerken vormen de basis, en de overige kenmerken komen hier uit voort:

4. Openheid voor anderen.
5. Dienstbaarheid.
6. Geen consumenten maar producenten.
7. Creativiteit in navolging van de Schepper.
8. Anti-autoritair leiderschap.
9. Spiritualiteit.

Lees zelf maar wat de auteur over deze overige punten te melden heeft.

De gemiddelde lezer zal een aantal zaken vreemd vinden: Wat te denken van bijvoor-

beeld het volgende: Een samenkomst kan bestaan uit een lunch of diner. Er kunnen hoekjes of aparte ruimten worden ingericht waar iedereen zijn bijdrage kan leveren, kunst kan maken, Bijbelstudie kan doen, kan mediteren, video kan kijken. Dat klinkt inderdaad wel anders dan een gemiddelde dienst van een (evangelische) gemeente. Heel positief klinkt het volgende: Van leden mag verwacht worden dat ze niet klagen over de diepgang van Bijbelstudie of theologie. Als het niet diep genoeg gaat, dan studeer je zelf meer en breng je dit in de groep. Als je iets mist, dan neem je zelf initiatief om het te organiseren.

In **deel 3** tenslotte geeft de auteur een filosofische en theologische verdieping, waarin hij wat verschillende theologische visies binnen de Emerging Church beweging weergeeft.

Hij begint met een zeer kort en juist daarvoor zeer lastig overzicht van filosofische stromingen, dat eigenlijk niet zo veel toevoegt aan de inhoud van het boek. Hierna schrijft hij over wat hij de derde zoektocht naar de historische Jezus noemt, gevolgd door een nieuw perspectief op Paulus. Hier hoeft je niet direct van te schrikken. Er zijn nogal wat stromingen en groeperingen die zich op een historische Jezus beroepen maar daarbij de Bijbel niet als gezaghebbend hanteren. In de Emerging Church wordt de Bijbel als het Woord van God gezien. Wat wel opvalt is dat in dit stukje nergens vermeld wordt dat Jezus God is. Er wordt meer naar het leven van Jezus en naar het koninkrijk gekeken dan in veel andere kerken, waar de

dood van Jezus Christus meer centraal staat. Voor Emerging Churches staat centraal dat Jezus de Messias van Israël en de Heer van de wereld is. Dit houdt in dat de focus niet op persoonlijke bekering ligt en dat daar zelfs enigszins tegen geageerd wordt (wat te betreuren is), maar op het koninkrijk van God (wat positief is). Het lijkt mij dat we het ene zouden moeten doen en het andere niet nalaten.

Het nieuwe perspectief op Paulus houdt kortweg in dat een hemelburger zijn betekent dat je een ambassadeur bent van de hemel op aarde, waarbij het Gods missie is deze wereld te transformeren door middel van de gemeente.

Het boekje leest behoorlijk moeilijk door de vaak lastige woordkeus en zinsbouw. Bovendien staan er vrij veel kleine grammatica foutjes in, zodat het werk wat slordig aan doet. Niettemin een lezenswaardig boekje voor ieder die zich afvraagt wat Emerging Churches nu eigenlijk zijn. Ongetwijfeld kan je het niet met alles in het boekje eens zijn, misschien zelfs wel met veel niet, maar er staat ook heel veel goeds in over gemeente zijn in deze tijd, over impact hebben op je omgeving. Eén ding is zeker: Emerging Churches zijn niet voor ingedutte mensen of voor mensen die morgen alles hetzelfde willen doen als gisteren, of die in 2030 alles hetzelfde willen doen als in 1800 (of nog langer geleden).

Als afsluiting: we kunnen van Emerging Churches in ieder geval leren dat het noodzakelijk (emergency) is om te voorschijn te komen (emergence).